

Paldies par samaksātajiem nodokļiem

Piektdienas vakarā viesnīcas Hotel „Virkas muiža” terasē ar apsildāmu nojumi pašvaldība godināja daudzus nominantus astoņās kategorijās:

- Lauksaimnieks,
- Ražotājs,
- Pakalpojums,
- Skaistumkopšana un veselība,
- Amatnieks,
- Tūrisma uzņēmējs,
- Debija,
- Ģimene uzņēmējdarbībā.

Apsveikti arī lielākie investori un nodokļu maksātāji.

„Jūs esat mūsu laika varoņi, jo uzņēmējam šodien ir liels izturības pārbaudījums. Tas pierāda, ka latviešiem raksturīgs sīkstums, neatlaidība un pamatīgums,” pasākumā Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku Gada balva 2020 suminātajiem sacīja SIA Amazone līdzīpašniece Baiba Mikāla.

Kategorijā Ģimene uzņēmējdarbībā atzinību saņēma Kaspars Bergmaņa un Nansijas Lindes ģimene. Attēlā: Kaspars, dēls Kristis un meita Betija.

(Turpinājums 4. lpp.)

„Ir patīkami klausīties jūsu iedvesmas stāstos un pieredzē. Kas var būt labāks, ja iesākto turpina bērni un mazbērni?” sacīja novada domes priekšsēde Inga Bērziņa, sveicot nominantus kategorijā Ģimene uzņēmējdarbībā. Atzinību saņēma arī Kaspars Bergmaņa un Nansijas Lindes ģimene. K. Bergmanis pajokoja: „Šodien esam bez mammas, jo kādam

jau jāpelna. Esmu nevis vecs, bet sens cilvēks. Kad gāju skolā, sabiedrības mācībā mācīja, ka pamatšūniņa ir ģimene. Man tā vienmēr bijusi numur viens. Nekad neesmu tiecies pēc atzinības – vienkārši eju un daru. Patīkami, ja kāds to novērtē.” Bet, atskatoties uz aizvadīto gadu, uzņēmējs piebilst: „Pandēmija traucē gan privātajai dzīvei, gan uzņē-

mējdarbībai, bet jāpielāgojas. Krietni grūtāk bija pārdzīvot 2009., 2010. gada krīzi, kad neviens nepalīdzēja, vēl paaugstināja procentu likmi kredītiem vai arī bankas lika tos atmaksāt. Pats to piedzīvoju. Šodien epidemioloģiskie ierobežojumi tikai rada neērtības.”

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

PATEIKT PALDIJES

Kurzemnieks tradicionāli piedāvā bezmaksas iespēju Ziemassvētku numurā pateikties labiem ļaudim, dienestiem, uzņēmumiem u.c. par atbalstu vai prieku un pārsteiguma sagādāšanu šajā gadā.

Sūtiet savu paldies un laba vēlējumus (bez dzejas rindām) e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv vai iemetiet redakcijas durvju kastītē līdz 20. decembrim!

Kabilniece **Anda Ķieģele** par pieredzi ar kovidu un vakcīnu: „Tagad daudzi to sapratuši.”

➔ 5. lpp.

Kādā Eiropā gribam dzīvot?

Vides un veselības idejas komentē eksperti **Linda Ulāne** un **Ivars Eglītis**.

➔ 8. lpp.

Sociālā darbiniece **Ligita Bergmane**: grūtums, gandarījums, atziņas. ➔ 9. lpp.

Cilvēki ar īpašām vajadzībām un mūžīgā mājseide?

➔ 2. lpp.

Kāršu muzejam papildinājums.

➔ 12. lpp.

Piektdien, 17. decembrī:

- Personība: Viktors Gotfrīdsons.
- Kā suitiem gāja Gruzijā.
- Kas jauns Turlavā.
- Uzņēmēju problēmas šoziem.
- Ziemassvētku rotājumi.

REDZĒJUMS

Pasaka par lācēnu

Alberts Dinters

„Reiz dzīvoja lācēns. Tāds mazs, balts un pūkains – nevienu neaiztika un sapņoja kļūt par Lielo Laimes lāci. Lācēns auga, līdz ar viņu arī sapnis. Par to, kā viņš meža iemītniekiem nesīs laimi, bet cilvēkiem palīdzēs ar lielo slotu no sētas izmēzt netīrumus. Skaists sapnis, bet pēkšņi... kaut kas nogāja greizi. Kas? Par to simtiem cilvēku laužija galvu, jo, nonācis pie teikšanas, kādreiz mazais, jaukais lācēns pēkšņi kļuva par varaskāru lāci, kas sāka lietot viņa statusam neatbilstošus izteikumus, runāt par kara pieteikšanu, apsūkāties...”

„Daudziem gribas kļūt par Latvijas Lielo Laimes lāci nākamruden vēlēšanās. Kurš par to kļūs? Vai agresīvs lācēns, kurš gānās uz visām pusēm?”

Aptuveni tā, iespējams, kaut kad nākotnē vecāki bērniem varēs stāstīt par pašlaik sabiedrības uzmanību piesaistošo ķepaini no Latvijas parlamenta. Protams, ja vien pārskatāmā nākotnē viņš nenonāks politiskajā mēslainē un visi par viņu neaizmirsīs. Jā, ir cilvēki, kuri lāci atbalsta un dievina, bet vai ar savu bravūru un agresiju tam izdosies panākt to, ko tas vēlas? Laiks rādīs, bet skaidrs, ka pēdējā

laikā tas kļuvis par politlācēnu, kuram vēltīts visvairāk apzīmējumu un salīdzinājumu.

Tvitera lietotāji jau paspējuši ironiski to nokrustīt par Donu Kihotu, viltus Žannu d'Arku utt. Piemēram, žurnāliste Anastasija Tetarenko tviterī raksta: „Tā ir absolūta cūcība – uztaisīt ekskursiju pa Latvijas policijas iecirkņiem, speciāli uzraujoties uz policiju, lai tēlotu svēto govī, Žannu d'Arku vai Navālniju un mākslīgi kurinātu cilvēku naidu un neuzticību, tostarp pret policiju. Pretīgi paliek, skatoties uz to visu.” Protams, teju katram ierakstam seko lācēna atbilde, nereti neko rekta. Žurnālists, rakstnieks Bens Latkovskis spriež: „... pilnīgi acīmredzams, ka Gobzems kā alternatīvās politikas līderis ir sevi absolūti diskreditējis gan no politiskā, gan morālā aspekta. Tas vienkārši jāatzīst, un likt kaut kādas likmes uz šo klibo zirgu nozīmē droši zaudēt.” Un lācēns atbild: „Vecs pamuļķis.”

Nerunāsim par citiem agresijas pilnajiem izteikumiem, kas publiski tiek raidīti lācēnam netīkamajiem personāžiem un kas ļoti atgādina kaimiņzemju diktatoru uzvedību. Iedomāsimies, ka lācēns ir sabiedrības daļas akceptēts Lielais Laimes lācis! Vai tajā brīdī, kad akceptētāji sapratīs, ka slotā tam rokās neslauka pārāk labi, un gribēs to nomainīt, lācēns savu agresīvo uzvedību nevērsīs pret vēlētajiem? Vai slotu tas nenomainīs pret stību, ar ko dos pa ribām katram, kurš uzdrošināsies apšaubīt viņa lietderību? Par to der padomāt katram fanam.

Par Kurzemnieku

Vija Zariņa, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma skolotāja: – *Kurzemniekā* biju korespondente no 2006. līdz 2017. gadam. Tas bija viens no krāšņākajiem manas dzīves posmiem. Pieredzēju ļoti daudz dažādu

Tagad, kad notiek preses abonēšana nākamajam gadam, uzrunājam bijušos kolēģus, jautājot, kādu viņi atceras darbu redakcijā un kādu saskata drukāto mediju nākotni.

Jābūt daudzpusīgam, un ir negaidīti piedzīvojumi

notikumu, satiku interesantas personības. Strādāt reģionālajā avīzē, gribētu teikt, ir liela privilēģija no vienas puses, bet no otras puses – ārkārtīgi grūts darbs, jo vietējā laikrakstā jābūt ļoti daudzpusīgam. Protams, mums, žurnālistiem, jomas bija sadalītas, bet citreiz nācās uzņemties arī negaidītus darbus, piemēram, ir gadījies tikties ar vairākiem Valsts prezidentiem. Un reiz, atceros, ar jau aizsaulē aizgājušo fotogrāfu Aivaru Vētrāju braucām pie lauku onkuļa, kurš dzīvoja karavānā jeb treilerī. Kaimiņi brīdināja, ka viņam ir nikns bullis, ko viņš negribot nokaut. Toreiz slapstījāmies tā, lai niknais bullis mūs neierauga un nenobada. Kolektīvu *Kurzemniekā* atceros kā ļoti foršu, atbalstošu, draudzīgu, kaut, pro-

tams, bijušas arī asākas diskusijas, bet tikai saistībā ar darbu, lai saturs būtu labāks. Tādas sarunas ir ļoti nepieciešamas. Visus kolēģus varu atcerēties tikai kā krāšņus, brīnišķīgus cilvēkus. *Kurzemnieku* palasu arī tagad. Visvairāk patīk lasīt par vietējiem cilvēkiem. Aizrautīgi lasīju, piemēram, par gada uzņēmējiem. Situācija drukātajai avīzei ir, teikšu, diezgan izmisīga, bet nākotnei gribētu ticēt, jo arī tad, kad radās kino, teica, ka teātra vairs nebūs. Kā zinām, tā gluži nav. Gribētu turēt īkšķi par to, lai reģionālā drukātā avīzē šo laiku izturētu, gribu novēlēt tādus līdzekļus, papildu veidus un cilvēkus, kuri avīzi spētu iznest arī digitālajā versijā.

Amanda Gustovska

TRĪS PAR VIENU

Vai cilvēkiem ar kustību traucējumiem vides nepieejamība ir liela problēma?

ĶĒRMENĪ UN MĀJĀS IESLODZĪTO IR DAUDZ

1. Vita Eglīte, skrudniece, biedrības *3 Eglītes* pārstāve: – Cilvēkiem trūkst naudas, lai izbūvētu pacelājus un pandusus un tiktu ārā no mājām, dotos sabiedrībā, apmeklētu pasākumus. Var jau ņemt kredītus, bet tos atmaksāt no niecīgajām invaliditātes pensijām ir nereāli. Esmu gandarīta par Latvijas Radio akciju *Dod pieci!* – vismaz vēl kāds tiks ārā no mājāsēdes. Paša ķermenī un dzīvesvietā ieslodzīto ir ļoti daudz, bet mēs viņus neredzam.

Atzinība lieliem vides projektiem ir viens, bet otrs – reālā situācija. Sabiedriskajos namos var iekļūt, bet nevar tikt ārā no mājās. Cik pandusu pie dzīvojamajām mājām var saskaitīt,

TĀ TURPINĀT NEVAR

2. Toms Grēviņš, radio un televīzijas raidījumu vadītājs, labdarības maratona *Dod pieci!* aizsācējs: – Šogad maratons izceļ vides pieejamības problēmas, aicinot sabiedrību ieraudzīt to cilvēku ikdienu, kam ir redzes, dzirdes vai kustību traucējumi. Vairāk nekā diviem tūkstošiem cilvēku nepieejama vide ir šķērslis pilnvērtīgai dzīvei. Šo tēmu izvirzījām jau pēc pirmā *Dod pieci!*, bet no gada uz gadu tā kaut kā aizvirzījās un konkursā uzvarēja tikai tagad – gadu pēc vispārējās mājāsēdes. Mēs vides nepieejamību saucam par noklusēto problēmu – visi

VESELIE NEIEVĒRO

3. Lidija Petrevice, Kuldīgas invalidu biedrības vadītāja: – Jāatzīst, ka invaliditātes dēļ daudzi nevar to, ko veselie. Ne tikai kustību traucējumu, bet arī citu slimību un apgrūtinājumu dēļ. Liela daļa veco cilvēku vispār no mājas neiziet. Nav jau arī lielas vēlmes un vajadzības kaut

nerunājot par pacelājiem? Kaut kas jau tiek darīts. Domāju, ka noteikti var vairāk. Manā gadījumā ir labs piemērs. Kādreizējā Skrundas novada dome pirms reformas uz atvadām ierīkoja pacelāju mūsu kāpņu telpā un pandusu pie mājas. Par to es saku milzīgu paldies bijušajai domes priekšsēdei Loretai Robežniecei, jo viņa pati sekoja līdzīgai idejai īstenošanai.

Kā biedrības pārstāve piedalījos Saimes pašvaldību un valsts pārvaldes komisijas, kā arī mājokļu apakškomisijas sēdēs, kurās deputāti izskatīja Dzīvokļa īpašuma likuma grozījumus. Nebija ņemts vērā tas, ka visu daudzdzīvokļu namu kāpņu telpās nevar ierīkot pacelāju, jo tās ir šauras. Re-

gulāri sazinoties ar *augstajiem* speciālistiem, izdevās likumprojektā panākt izmaiņas, lai pirmā stāva dzīvokļos, loga ailu pārbūvējot par ārdurvīm, pie kurām ir izeja uz pacelāju, bez citu iedzīvotāju piekrišanas cilvēki ar kustību traucējumiem varētu autonomi izkļūt no dzīvokļa. Tādu namu ar šaurām kāpņu telpām ir daudz. Vajadzēja daudz laika, lai šo vienu niansi likumā labotu. Nebija viegli – darbs ieilga, jo deputāti, piemēram, mūsu Pucena kungs, sēdes ignorēja, platformā *Zoom* tajās nepiedaloties.

Aktuāls mums ir projekts, lai rotaļu laukumos bērniem ratiņkrēslā būtu iespēja kaut pašūpoties. Šai problēmai uzmanība vispār nav pievērsta.

it kā apzināties, ka tāda pastāv, bet kaut kur tā aizpeld prom, lai vairs nav jāuztraucas. Es šo sāpi ieraudzīju, ceļojot un redzot, ka citur, īpaši Skandināvijas valstīs, infrastruktūra tiek veidota tā, lai arī cilvēki ratiņkrēsls tiktu uz pasākumiem un citur. Koncertos tur viņi čum un mudž, priecājas. Rodas jautājums: „Kāpēc pie mums tā nav?” Vēl liek padomāt tādi gadījumi kā ar Vitāliju. Viņš bieži piedalījās radiokonkursos, uzdāvinājām biļeti uz koncertu. Vēlāk sazinājos, un viņš atbildēja, ka koncerts bijis foršs, tikai žēl, ka neko nav varējis redzēt. Šogad

pats nebūšu dīdžejs stikla studijā, bet piedalīšos citādā maratonā – *Dod pieci!* vēsti nesīšu uz Latvijas novadiem, katru dienu noskrienot 42 km, tā ar kustībām palīdzot tiem, kam kustības ir ierobežotas. Aicināšu atbalstīt tos daudz, kas no sabiedrības izstumti, kam liegtas pamattiesības uz brīvu, patstāvīgu un jēgpilnu dzīvi, uz svaigu gaisu, kustībām un socializēšanos. Tā turpināt nevar! Tādēļ arī es vēlos izkāpt no savas komforta zonas un tā piesaistīt sabiedrības uzmanību. Žēl, ka Kuldīgā šoreiz neiegriezīšos, bet ceru, ka kuldīdznieki ideju atbalsta.

kur iet, jo ierobežo pandēmija. Ir tādi, kuri veselības dēļ baidās pret Covid-19 vakcinēties, un viņi tāpēc vien nevarētu apmeklēt pasākumus telpās.

Manuprāt, Kuldīgā vides pieejamība ir diezgan laba. Sabiedriskās ēkās, lielveikalos var iekļūt. Arī dzīvojamā māju zonā tiek kas darīts, lai mazinātu

pārviotošanās apgrūtinājumus. Ielas vairs tā nebruģē, un augstajiem trošuāriem ir uzbrauktuves. Jāatzīst gan, ka mēs, veselie, pat neievērojam, ka citiem varbūt ir grūti, ka ir tomēr kāds augstāks pakāpiens vai cits traucēklis. To izjūt tad, kad ar to saskaras pats.

Daina Tafelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Pieauguma nebūs, ir lielāki atvieglojumi

Klāvs Svilpe, Kuldīgas novada pašvaldības nekustamo īpašumu nodaļas vadītājs

Attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokli nākamgad izmaiņu nav, un tas saistīts ar kadastrālo vērtību, kas uz noteiktu laiku ir iesaldēta. Pašvaldība šajā procesā ir starpniecība – esam tie, kuri nodokli iekasē, bet kadastrālo vērtību, no kuras nodokli aprēķina, nosaka Valsts zemes dienests.

1. janvārī stāties spēkā izmaiņas pašvaldības saistošajos noteikumos *Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem un nodokļa piemērošanu Kuldīgas novadā*. Tie aizvieto iepriekšējo trīs novadu atšķirīgos noteikumus, paplašinot atvieglojumu saņēmēju loku un atsevišķiem veidiem tos pat palielinot.

Atvieglojumi būs tiem, kam tas pienākas pēc likuma, bet dažas kategorijas nākušas klāt, jo pirms tam bijušas Skrundas un Alsungas novadā, bet nav bijušas Kuldīgas novadā. 25% atvieglojums no nodokļa par zemi un būvēm pienāks tiem, kuri piedalījušies Černobīļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanā. Notika diskusija par daudz bērnu ģimenēm. Bija noteikts 50% atvieglojums, savukārt Alsungas novadā – 70%. Beigās Kuldīgas novada deputāti nolēma piešķirt 90%. Var likties liels lēciens no 70% uz 90%. Te ir nianse, jo likums ļauj šādus soļus: 25%, 50%, 70% un 90%. Citas likmes nav iespējamas. Lielā atvieglojuma mērķis: lai novadā ienāktu vairāk daudz bērnu ģimeņu. 50% atvieglojums tiks vienotajiem pensionāriem, kuri vecāki par 70 gadiem, maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, cilvēkiem ar 1. grupas invaliditāti, tiem, kam deklarētā dzīvesvieta ir kopīga ar bērnu, kam ir invaliditāte, vai cilvēku ar 1. grupas invaliditāti, kurš ir šīs personas bērns, mazbērns, brālis, māsa, laulātais, kāds no vecākiem vai vecvecākiem. Savukārt, ja nekustamais īpašums cietis ugunsnelaimē, nodokļa atvieglojums būs 90%.

Varēs saņemt nodokļa atvieglojumus par zemi, kas tiek izmantota publiski kā zaļā atpūtas zona, un par zemi, kurā atrodas pašvaldībai vai tās kapitālsabiedrībai piederoši maģistrālie komunikāciju tīkli.

Tāpat atvieglojumi būs īpašumam, kurā ieguldītas investīcijas uzņēmējdarbībā atbalstāmajās nozarēs vai radītas jaunas darba vietas. Kuldīgas vecpilsētā par zemi, ēkām, būvēm saglabāsies iespēja saņemt nodokļa atvieglojumus, ja īpašnieks atjaunojis jumtu vai fasādi, sakārtojies pilsētas infrastruktūru vai publiski pieejamu pagalmu.

Pašvaldības noteikumos ir precizēta kārtība un objekti, kas tiek aplikti ar paaugstinātu nodokli – 3%, piemēram, vidi degradējošas, sagruvušas vai dzīvību apdraudošas būves, kā arī tādas, kurās pārniegts būvdarbu kopējais ilgums.

Pērn pieņemtajā Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā teikts, ka kavējuma nauda netiek rēķināta. Parastā kārtība ir tāda, ka gada sākumā tiek aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis, kas jāmaksā reizi ceturksnī. Pērn pavasarī, kad bija kovidā uzliesmojums, likums paredzēja, ka pašvaldības var kavējuma naudu neaprēķināt tad, ja iedzīvotājs vai uzņēmums samaksā pēdējā ceturksnī. Arī šogad var nemaksāt visu gadu un samaksāt 31. decembrī bez kavējuma naudas.

Katru gadu Lauku atbalsta dienests mums sniedz informāciju par nekoptajām lauksaimniecības zemēm, kam tiek noteikts paaugstināts nodoklis. Šī tendence samazinās – nekopto platību kļūst mazāk.

Nekustamā īpašuma nodoklis ir būtiska pašvaldības ienākumu sadaļa, un šogad tika prognozēts, ka tie būs aptuveni 2,2 miljoni eiro. Raugoties uz nākamo gadu, ar prognozēm esam piesardzīgi, bet summa varētu būt līdzīga.

Parādnieku ir ļoti daudz, bet summa ir ļoti atšķirīga. Daļai līdz pilnai summai pietrūkuši daži centi vai eiro, citiem parādi ir lieli. Par tiem ziņas nodotas tiesu izpildītājiem – pašlaik ir vairāk nekā 400 procesi. Summa ir vairāk nekā 400 000 eiro, bet tā nav izveidojusies vienā gadā – tajā ir arī agrāki parādi. Apjoms nedaudz pieaug, un gribētos cerēt – nevis tādēļ, ka cilvēki nevēlas maksāt, bet gan pandēmijas dēļ, kas atstāj ietekmi uz ekonomiku un maksātspēju.

Ir dažādu kategoriju parādnieki. Vispirms tiek izsūtīts nodokļa maksāšanas paziņojums; ja nav samaksāts, sūtām atgādinājumu jau par mazām summām. Nākamais solis – brīdinājums. Ja ir grūtības, tad lūdzam rakstīt iesniegumu, lai mēs varētu palīdzēt situāciju atrisināt.

Aizvien vairāk iedzīvotāju vēlas nodokļu paziņojumu saņemt e-pastā un maksāt internetbankā. Šim paziņojumam var pieteikties arī portāla www.e-pakalpojumi.lv sadaļā *Nekustamais īpašums* un turpat norēķināties. Iedzīvotāju ērtībai īpašuma nodokli var samaksāt arī visos veikalos *Maxima*.

160 attālinātu mācību stundu

Tik daudz laika pie datora ekrāniem pavadīja tie, kuri Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma piedāvātajās mācībās pieaugušajiem vēlējas apgūt rasējumu izveidi, lai pēc tiem ar speciālu frēzi darinātu koka izstrādājumus.

Vadims Buļins kokā frēzē sava uzņēmuma nosaukumu. Mācību stundas notika attālināti, programmatūru nodrošināja tehnikums. Klātienē audzēkņi ieradās pa vienam, lai izgatavotu eksāmena darbu.

Nodarbības vadīja skolotājs Ēvalds Johansons, kura vadībā audzēkņi no Kandavas, Jelgavas un Rīgas novada apguva digitālās prasmes: strādāt programmās *AutoCAD* un *Fusion 360*, rasēt gan detaļas, gan mēbeles. Kā noslēguma darbu viņi izvēlējušies rasēt leļļu māju, skapīti un uzņēmuma uzrakstu jeb reklāmu, izmantojot arī iespēju ar programmvadības (CNC) kokapstrādes darbmašīnām to izgatavot.

Fitnesa trenere Inga Daļecka pieteikusies tāpēc, ka pašai ļoti patīk darboties ar koku, tēvs ir galdnieks un kokapstrāde nav nekas svešs. Lai gan zināšanas ir, strādāt šajā jomā viņa tomēr nedomā. Arī Regnāram Liepiņam, kurš līdz šim bijis kurpnieks, patīkot darbs ar koku. Sākotnēji esot jāsaprot, kā darboties ar rasēšanas programmu, bet pamazām viss tapis skaidrs. Viņa eksāmena darbs būs sienas skapītis. Bet Vadims Buļins nesen

atgriezies no dienesta, kur bijis galdnieks, ar koku darbojoties kopš bērnības, mājās esot sava darbnīca, un pašlaik viņš nodarbināts kokapstrādē. Par kursiem uzzinājis no drauga un pieteicies. Viņš kā eksāmena darbu veidos sava uzņēmuma nosaukumu.

Mācības notika Eiropas Sociālā fonda projektā, kas strādājošajiem pilnveido viņu profesionālo kompetenci. 160 stundu darbdienu vakaros divas trīs reizes nedēļā zināšanas visi apguva attālināti. 8. decembrī mācības beidzās ar eksāmenu.

Projekts turpināsies – nākamajā kārtā tehnikums iesniedzis astoņas izglītības programmas kokrūpniecībā, mašīnzinībās un loģistikā. Strādājošie varēs pieteikties janvāra beigās, bet mācības sākt martā, aprīlī vai maijā. Jaunumi: www.macibaspieaugusajiem.lv.

Alberta Dintera
teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā vērtējat bijušā kuldīdznieka, Saeimas deputāta Alda Gobzema publiskās darbības nesen Kuldīgā un citur Latvijā?

Ieva Paiča, kuldīdzniece:

– Viņa mērķis visiem ir zināms – būt valsts vadītājam. Grib iegūt sev popularitāti, pateicoties tiem, kuri neatbalsta vakcināciju. Viņa piekritēji ir tie, kuri lasa sociālos tīklus un pievērš tam uzmanību.

Viņš mēģina valsti sanaidot, bet ar šo kovidā pandēmiju cilvēki – potēti vai nepotēti – ir jau pietiekami sanaidoti savā starpā, un viņš tikai turpina naidu kurināt. Daudzi nav potējušies, bet ir kovidu pārslimojuši un savu zaļo sertifikātu saņēmuši līdz brīdim, kad būs jāpotējas. Viņš vēl joprojām arī uz to cilvēku grupu mēģina iedarboties ar savu negatīvo attieksmi. Mans uzskats: visiem jāpotējas, lai beidzot vismaz mūsu valstī būtu miers un brīvība.

Vija Zariņa, skolotāja:

– Man bija tā laime redzēt visu to viņa šovu pa skolas logu. Galveno varoni gan neredzēju, bet pašu gājienu redzēju un policijas brīdinājumu sirēnas arī dzirdēju. Man izjūtas ir divējādas. No vienas puses, labi, ka cilvēku, kurš tracina citus, īstermiņā

apstādina, no otras puses, tas mani dara mazliet uzmanīgu, jo saprotu, ka ilgtermiņā cilvēkiem, kuriem ir vara, ir visas iespējas tādus apturēt.

Edīte Puriņa, mājsaimniece:

– Viņa rīcība ir grūti vērtējama, bet domāju, ka tā ir neadekvāta. Viņš taču pats ir kuldīdznieks, demonstrējas pilsētai. Tādu darbību mērķis, manuprāt, ir popularitāte. To, vai viņam tas izdodas, nezinu,

skatoties pēc tā, ka policija brauc viņu ķerstīt. Ir jau tādi, kas seko un piekrīt, bet domāju, ka prātīgs cilvēks pats izvērtēs, kam sekot.

Māra Jansone, kuldīdzniece:

– Katrs jūk prātā pa savam. Acīmredzot cilvēkam ir lielas ambīcijas un viņš ar tādām rīcībām mēģina ko panākt. Žēl, ka mums ir tik daudz cilvēku, kuri loģiski nedomā. Tie pārējie jau ir tikai rīki.

Otrdien, kad te gāja viss tas bars, biju pārsteigta. Ļoti daudz jaunu cilvēku! Domāju: kādam 18–20 gadus vecam cilvēkam, ņemot vērā viņa intelekta un izglītības līmeni, saprašanas par lietām nav. Bet bija arī cilvēki solīdos gados. Daudz atkarīgs no tā, cik loģiski spējām domāt paši un cik augsts intelekta līmenis mums ir.

Arta Pole, šuvēja:

– Tas ir super, ko viņš dara! Beidzot kādam mūsu valstī kaut kas jāmaina. Kādam tā tauta ne tikai jānospiež, bet arī jāpatec, lai varam iet uz priekšu, jo tagad visa valsts dzīvo uz parādiem un kungi pērk flīģelus.

Lai mēs dzīvojam kā vara un ceļamies uz augšu – pareizi ir! Gobzema mērķis ir uzlabot valsti, veicināt labklājību. Viņš ir spēcīgs jurists, un tas ir ļoti liels pluss, ka viņš to dara, jo neviens cits to līdz šim nav uzņēmies. Biju aizgājusi paskatīties uz viņu Pilsētas laukumā. Līdz pašai policijai negāju, jo bija ļoti auksti, bet pēc tā, ko tur redzēju, – valdošā vara parastos cilvēkus tur par muļķiem. To varēja redzēt uz ielas. Tie policisti, kas tur bija, taču ne paskriet var, ne kādu noķert. Labi ja roku dzelzūsus var uzlikt ar cita palīdzību.

Līva un Renārs Zideri, skrudnieki:

– Mēs viņam vispār nesekojam. Esam no Skrundas un par tādu Gobzemu Kuldīgā neko neesam dzirdējuši. Viņš mūs pilnīgi neinteresē.

Amanda Gustovska, Lailas Liepiņas foto

Saslimstība mazinājusies

Aizvadītās nedēļas laikā Kuldīgas novadā ar kovidu saslimuši 63 iedzīvotāji, liecina portāls *Data.gov.lv*.

Pirms nedēļas (kopš jūlija) mūspusē bija inficējušies 2160 cilvēku, 12. decembrī skaits pakāpies līdz 2223. Savukārt divu nedēļu kumulatīvais rādītājs nokrities no 169 līdz 145 uz 100 000 iedzīvotāju.

Alberts Dinters

Poligonā – treniņlidojumi

No 15. līdz 17. decembrim Kuldīgas novada militārajā poligonā *Mežaine* notiks Nacionālo bruņoto spēku (NBS) mācības, kuru laikā iespējami īslaicīgi lidmašīnas *An-2 Colt* pārlidojumi.

Zemessardze aicina iedzīvotājus nesatraukties un izturēties ar sapratni. NBS skaidro, ka militārie lidojumi notiek tikai likumīgā augstumā un ātrumā. Lidaparātu troksnis ir īslaicīgs un cilvēkiem un īpašumiem kaitējumu nenodara.

Alberts Dinters

Paldies par samaksātajiem nodokļiem

(Sākums 1. lpp.)

Nupat pašvaldība godinājusi virkni uzņēmēju 11 kategorijās.

CITUR KLUSUMS, PIE MUMS VIESI

Kategorijā *Tūrisma uzņēmējs* balvu pasniedza tūrisma attīstības centra vadītāja Jana Bergmane. Viņa uzsvēra, ka šī nozare visvairāk pakļauta pārmaiņām un nepopulāriem lēmumiem: „Tomēr Kuldīgas novads pēdējos gados bijis ļoti iecienīts galamērķis. Kad citās pilsētās valdīja klusums, pie mums ieradās viesi no tuvākām un tālākām vietām. Kuldīgas uzņēmēji nebaidījās strādāt, mainīt ierasto piedāvājumu, atvērt pat jaunus uzņēmumus. Kuldīgu viesi ir pamanījuši un dēvē par viesmīlīgu, romantisku, garšīgu un atpūtai piemērotu.” Viena no balvas saņēmējām ir viesnīca *Hotel „Virķas muiža”*. Tās vadītāja Eva Šimo pieredzi guvusi viesmīlības uzņēmumos ārzemēs: „Ļoti lepojos ar muižas izaugsmi. Komanda iegulda lielu darbu, lai attīstītos. Šonedēļ pie mums bija vērtēšanas komisija, un par 99% iespējams, ka saņemsim četras zvaigznes.”

Domes priekšsēdes padomnieks Viktors Gotfridsons (pa labi) atzinās: „Agrāk pašvaldībā kā nodokļu administratoram man bija jāraksta vēstules: „Ja nemaksāsit, ieradīsies tiesu izpildītājs.” Tagad man kategorijā *Lielākais nodokļu maksātājs* jāpasniedz apbalvojumi.” Savukārt *Vizuālās diagnostikas* līdzīpašnieks Ivars Eglītis, balvu saņemot, teica: „Šajā kategorijā viegli to nopelnīt – maksā nodokļus un dusi saldi!”

VIETA UZŅĒMĒJDARBĪBAI

Bez jau minētajām kategorijām apbalvojami noteikti vēl trijās. Kategorijā *Investīcijas* tika sveikti tie uzņēmēji, kas pēc būvvaldes datiem ir ieguldījuši lielākās summas celtniecībā. *Z/s Sprīdīši* Laidu pagastā uzbūvējuši graudu kalti un trīs graudu silosus (kopējās izmaksas – 575 684 eiro). *Z/s Rozbeķi* Kabilē pārbūvēja kūti (487 628 eiro). *Z/s Kalna Mikas* Turlavā četros zemes gabalos pārveidojusi meliorācijas sistēmu (261 262 eiro). SIA *MKM mežs*

uzcēlusi angāru *Dukātu* darbnīcās Padurē (166 688 eiro), bet *z/s Spulgas* Rumbas pagastā atjaunojusi meliorāciju (165 861 eiro). Kategorijā *Lielākais nodokļu maksātājs* pēc 2019. gadā samaksātā iedzīvotāju ienākuma nodokļa apsvēikti *Stiga RM, Vizuālā diagnostika, Kuldīgas RPB, Bērzi plus* un *Vēvers. Stigas RM* īpašnieks Andris Ramoliņš Kuldīgā ieradies pirms septiņiem gadiem: „Jau toreiz šī bija izcila vieta tūrismam. Labi varēja paēst, bija daudz, ko redzēt. Prieks

Kategorijā *Ģimene uzņēmējdarbībā* atzinību saņem arī SIA *PC Konsultants* īpašnieki Aldis un Antra Dilāni.

skatīties, kā pilsētas attīstījusies uzņēmējdarbības virzienā. Izdodas šeit ieinteresēt arvien jaunus uzņēmējus, ar ražotnēm pārvilināt no citiem novadiem. Vislielākais gandarījums, ka attīstās tieši ražošana, kas ir tautsaimniecības pamatākmenis.” Kategorijā *Lielākais nodokļu maksātājs* pēc kopējās nodokļu summas 2019. gadā godināti *Amazone, Stiga RM, Kuldīgas maizes ceptuve, Agrotehnika* un *Vizuālā diagnostika*. Speciālbaldas pasniedza *SEB banka*, Kuldīgas biznesa inkuba-

tors un laikraksts *Kurzemnieks*.

Pasākumā muzicēja pianisti Zigurds Turss un Romāns Vendiņš, dziedāja Kristīne Prauliņa, visu vadīja Reinis Ruska.

Konkurss rīkots, lai godinātu uzņēmējus un amatniekus, kuri aktīvi darbojas, attīstot uzņēmējdarbību Kuldīgas novadā. Pandēmijas dēļ ciemošanās pie pretendentiem iekavējās, tāpēc sumināšana organizēta šīgada beigās.

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Ar bērniem – iereibusi mamma, palīdzību lūdz skolas

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

6. decembris. No rīta dodamies uz Skrundu, un tur viss mierīgi. Anonīma ziņa: Dzirnava ielā sniegā guļ cilvēks. Nogādājam siltās telpās mūsu izolatorā un pasniedzam protokolu. Vakarā zvana vīrietis, kurš lūdz apskatīt kolēģa dzīvesvietu, jo tas vairākas dienas neatbildot uz telefona zvaniem. Viss kārtībā – visi dzīvi. Kopā ar sociālo darbinieci dodamies uz kādu adresi, un arī tur viss kārtībā.

7. decembris. Nodrošinām kārtību Kuldīgā, jo Pilsētas laukumā neatļautas sapulces laikā sanākuši daudz cilvēku. Pēcpusdienā tas pats darāms pie vakcinācijas centra. Vakarā pusē bāriņtiesa lūdz iegriezties pie kādas ģimenes Alsungā. Konstatējam, ka mājās ir vairāki bērni, kuru māte ir alkohola reibumā, bet blakus kaimiņš par bērniem var parūpēties. Paziņojam bāriņtiesai. Eglu

ielā kādā sētā ilgi ņaudot kaķis, bet to neatrodam.

8. decembris. Kārtības nodrošināšana pie vakcinācijas centra. Kamēr esam tur, zvana no Valtaiķiem, jo aprūpes centrā vīrietis pagrūdis sievieti, incidentu redzējusi aprūpētāja. Diemžēl nevaram aizbraukt, lūdzam sazināties ar Valsts policiju (VP). Braucam skaidroties ar autovadītāju, kura spēkrats traucē piekļuvu veikalam *Bēbis*. Pēc tam izsaukums uz Skrundu, jo veikala *Elvi* tualetē ieslēdzies piedzēries vīrietis un nenāk laukā. Mūsu darbinieki to no labierīcībām izdabū, un viņš par šo izgājienu saņem protokolu.

9. decembris. Naktī izsaukums uz Piltenes ielu, jo kaimiņi traucējot gulēt. Kad gaisma aususi, apskatām Skrundu – tur viss kārtībā. Atkal dežūra pie vakcinācijas centra – bez pārkāpumiem. Zvans no Kuldīgas 2. vidusskolas: divas audzēknes pieķertas lietojam aizliegtas vielas. Lūdzam sazināties ar VP. Zvana no veikala

Mucenieku ielā, jo tur noķerts zaglis. Esam aizņemti, lūdzam sazināties ar VP. Dodamies uz kādu māju Kurmālē, jo to lūdz sociālā darbiniece. Braucam uz Rudbāržiem, jo kāds vīrietis pašvaldības dzīvoklī ievācies nelikumīgi. Notiek pārrunas, palīdzēt mēģinās sociālais dienests.

10. decembris. Sešos no rīta zvans no Eglu ielas: vakaros tur notiekot agresīva braukšana. Iesakām zvanīt tad, kad tas notiek, pie reizes sazinoties ar VP. Pēc deviņiem mūs sauc uz Ēdoli, jo skolas direktors noķēris trīs nepilngadīgus pīpmaņus. No visiem grēkāžiem pieņemam paskaidrojumu. Pēcpusdienā Skrundā nodrošinām kārtību vietā, kur izcēlies ugunsgrēks. Pie reizes uzraugām to arī citur šajā pilsētā. Zvans: vīrietis daudzās pie dzīvokļa durvīm. Notiek pārrunas. Kalna ielā autovadītājs tiek pie protokola, jo spēkratu atstājis pa pusei uz ietves. Kurmālē no kādām mājām uz ielas izskrējuši trīs lieli suņi.

Ar īpašnieku notiek audzināšanas pārrunas. Uz Pētera ielu Kuldīgā, kur kādā mājā esot nevēlamas personas, nākas lūgt talkā kolēģus no VP, jo esam Kurmālē. Ziņa par klaiņojošiem suņiem saņemta arī no Gaismas ielas, to nododam dzīvnieku kūrājam. Zvans no VP: Jelgavas ielā vīrietis guļ sniegā. Aizvedam mājās, bet šoreiz bez protokola, jo cilvēks ir skaidrā. Kopā ar mediķiem, VP un ugunsdzēsējiem braucam uz kādām mājām, jo iemītniece ilgāku laiku neesot manīta. Atveram durvis – sieviete mirusi.

11. decembris. Naktī izsaukums uz Planīcas ielu, jo no dzīvokļa skaļi skan mūzika. Aizbraucam: mūzika izslēgta, bet uz klauvējieniem neviens neatsaucas. Tad dežūra pie vakcinācijas centra. Pusdienlaikā ar *Kuldīgas siltumtīklu* darbiniekiem apskatām kādu vietu Tehnikas ielā, jo tur konstatēts nelegāls pieslēgums siltumtrasei. Noturētas pārrunas ar divu ēku īpašniekiem par to,

ka pie namiem nav notīrīta ietve. Sešos vakarā Skrundā viss mierīgi. Pēc tam braucam uz Vārmī, jo VP lūdz palīdzību, lai atrastu vīrietī, ko tur aizdomās par noziegumu. Diemžēl nekur neredzam. Desmitos vakarā zvans no mediķiem: pie Kabiles norādes grāvī guļ vīrietis, jāpalīdz nogādāt mājās. Kad atbraucam no Vārmes, to arī izdarām.

12. decembris. Skrundas pusē apbraukājam pagastus – viss kārtībā. Braucam uz Kuldīgas veco tiltu, jo gājēji sūdzas, ka neesot notīrīta ietve. Tā arī ir, un paziņojam apsaimniekotājam. Ap trijiem dienā pārbaudām Covid-19 noteikumu ievērošanu Kuldīgā – pārkāpumu nav. Pievakarē reids Alsungā un Ēdolē, arī tur viss mierīgi. Pēdējais notikums ir Skrundā, jo jaunieši pa ielām agresīvi driftējot. Apskatām, bet tādas auto nekur nemanām.

Pierakstījis Alberts Dinters

Pēdējā laikā daudzi to sapratuši

Anda Ķieģele vada Kabiles kultūras namu. Potēties pret Covid-19 viņai bijis svarīgi, bet esot bažas par tiem cilvēkiem pagastā, kuri vēl nav izlēmuši vakcinātai par labu.

Anda piekritusi uzreiz, tiklīdz bijusi iespēja: „Tā kā darbs saistīts ar cilvēkiem, gribēju no šī vīrusa pasargāt gan sevi, gan citus apkārtnē.” Anda potēta ar *Modernu*. Viņa teic, ka organisma reakcija jeb tautā sauktās blaknes bijušas pavisam nelielas: „Protams, pirmais, ko domāju: kā nu tagad būs, jo par vakcīnu nebija pārliecības un nelielas bailes jau bija. Pēc pirmās devas mazliet pasāpēja roka šprīces vietā, pēc otrās bija neliela temperatūra, taču uzskatu, ka tas ir pavisam normāli – tā jābūt, jo organisms cīnās. Pirms devos poti saņemt, konsultējoties ar ģimenes ārsti Inesi Zīli, kura uzskatīja, ka manai vecuma grupai vispiemērotākā būtu *Moderna*.”

Kultūras darbiniece Anda Ķieģele: „Svarīgi, lai pandēmijas ietekmē viss nav apstājies. Mazliet jau uztraukums ir, taču svētku izjūtai vienmēr var ko izdomāt.”

TĀ TIKAJ LIEKAS: ESMU TAČU VESELS

Andas ģimenē potēti ir visi: „Gan vīrs, gan abi bērni, kuriem ir 29 un 18 gadu. Mani jaunieši un arī vīrs sākumā bija nedaudz skeptiski, taču rudens pusē visus izdevās pārliecināt, ka drošāk, protams, vakcinēties. Jauniem varbūt tā liekas: „Esmu vesels, man nekādu vainu nav, pote nav vajadzīga.” Taču, rēķinoties ar to, ka blakus ir arī vecāki cilvēki, tad, lai būtu mazāks risks kovidu aiznest vi-

ņiem, daudz drošāk, ja vakcinēti ir arī viņi.”

Par citiem kabilniekiem Anda saka: „Liekas, ka lielākā daļa esam vakcinējušies. Protams, ir arī kādi antivaksēri. Daļai bail, ka pēc potes ar viņiem kas notiks. Sociālajos tīklos palasa kādas ziņas, kurām notic, un vakcinēties vairs nevēlas. Kura ziņa ir patiesa,

kura nav, to jau bieži nezinām. Bet, šķiet, pēdējā laikā arī tie, kas pirms kāda laika bijuši pret vakcīnu, ir sapratuši, ka ar poti tomēr drošāk.” Vecāki cilvēki potējoties ļoti aktīvi: „Tikko vakcīna bija pieejama, pirmie, kas pēc tās devās, bija seniori. Viņi saprot, ka šī slimība tomēr ir nopietna, un katrs sevi grib pasargāt.”

PAR SPĪTI VILTUS ZIŅĀM

Anda stāsta, kas ir viņas uzticamie avoti: „No tiem, kas ir pret vakcīnu, ziņas nemaz nelasu. Es par Covid-19 ticu raidījumiem, ko rāda LTV 1. Tiem, kas izplata ziņas par smagām blaknēm pēc potes, domāju, tās ir nevis no vakcīnas, bet no kādas kaites, kas ir progresējusi.

Informācijas ir ļoti daudz: stāsta gan par tiem, kas izvēlas nevakcinēties, gan par slimības gaitu ar kovidu sasirgušajiem. Daudzas ziņas ir nepatiesas. Katrs izvēlas, kurai viņš grib ticēt. Taisnība katram sava, tomēr situācija, kurā dzīvojam, par spīti visām viltus ziņām daudzus pārliecina, ka vakcīna ir nepieciešama. Pēdējā laikā tieši no tiem, kuri potei netic, ir gadījies kādam tuviniekam saslimt diezgan smagi.”

Arī viņai Covid-19 skāris tuvu cilvēku, kurš pavasarī vēl nebija potēts: „Pabija arī slimnīcā. Viņš ir spēcīgs cilvēks ar labu veselību, taču kovidu izslimoja smagi. Atveseļošanās nebija tik viegla, kā domāts, un no slimnīcas iznāca ar stipru plaušu bojājumu. Sekas jūtamās vēl šodien, un viņš turpina ārstēties, apmeklējot fizioterapeitu. Viņš bija no tiem, kuri teica, ka noteikti potēsies, taču savu kār-

tu nesagaidīja – saslima pirms vakcīnas. Pirms gada daudziem šķita, ka tāds vīruss nav bīstams, bet tagad, paskatoties apkārt, ir daudz tādu, kurus šī slimība skārusi. Grūti apjaust, ka tik daudzi no tās arī nomiruši.”

IEMĀCIJA DOMĀT CITĀDI

„Ierobežojumi noteikti vajadzīgi. Atbildība jāuzņemas katram, kur ejam, ko darām. No vienas puses, gribas atkal satikties ar draugiem, no otras – jāizvērtē, cik tas droši. Daļa mēdz pulcēties un neuzskata, ka pasargāties no kovidā ir svarīgi. Nu jau esam pieraduši gan strādāt, gan dzīvot šādos apstākļos. Jācer, ka šis tomēr drīz beigsies un viss būs kā agrāk,” cer Anda. „Kultūras pārstāvjiem pandēmijas laiks licis par pasākumiem domāt citādi. Vajag, lai vietējiem ir prieks, svētku izjūta un arī pašiem gandarījums. Kabiles kultūras namā paredzēts koncerts senioriem ar sertifikātu un sejas maskām. Redzēsīm, kāda būs bijusi atsaucība. Tagad grūti ko plānot. Jāizdomā, kā piegādāt Ziemassvētku paciņas mazajiem, arī senioriem, kuriem ir 75 gadi un vairāk, katru gadu cenšamies ko uzdāvināt.”

Andas Ķieģeles arhīva foto

Rotaļlaukums papildināts

„Tas bija mūsu pagasta šīgada labais darbs,” tā par atpūtas vietu bērniem saka Kabiles pārvaldes vadītāja Elīna Ose.

„Pirms diviem gadiem pagasta centrā sākām veidot rotaļlaukumu. Pagājušajā vasarā sakopām teritoriju, iekopjot taciņas un ierīkojot vienu daudzfunkcionālu rotaļu iekārtu. Šajā vasarā laukumiņu papildinājām, ierīces bērniem uzliekot papildus. Ierīkojām *stārķa līgzdu* un divas parastās šūpolītes.”

Šūpoles ierīkoja SIA *2B Construction*, kopējās izmaksas – 8028 eiro.

Uzceltas divas jaunas šūpoles.

Egle iedegta, palīgu daudz

8. decembrī pagastā iedegta izrotātā Ziemassvētku egle, un tas bijis kopdarbs, uzsver Elīna Ose.

„Kā jau visur, egli vienmēr ir grūti atrast, un pagasta centrā to gribas nelielu, bet skaistu. Šogad no sava meža to dāvināja Juris Princis. Kad egli atveda, mums paveicās, ka vairāki pagasta jaunieši nāca palīdzēt to uzlikt. Rotājām visi kopā kultūras nama vadītājas Andas Ķieģeles vadībā.”

Ziemassvētku egle Kabilē.

Elīnas Oses foto

Prieciņš svētku noskaņai

Arī šogad pirms Ziemassvētkiem pagasta pārvaldes un kultūras nama darbinieki gatavo paciņas pirmsskolas bērniem un senioriem, kas vecāki par 75 gadiem.

Elīna Ose stāsta: „Katru gadu sarūpējam paciņas. Braucam pie senioriem uz mājām un viņus apsveicam. Kādreiz līdzī brauca arī skolas bērni, kas iemācījušies kādu dziesmiņu vai pantiņu, kas vecos cilvēkus ļoti iepriecina. Šogad sakarā ar epidemioloģisko situāciju brauksim vieni paši – es, lietvede un kultūras darbiniece katra pa savu maršrutu. Mēs pie katra ierodamies mājās, aprunājamies, novēlam prieciņus svētkus un pasniedzam sarūpēto paciņu – parasti tie ir saldumi un pašdarināti apsveikumi. Kopā tiek apciemots aptuveni 80 senioru. Šogad pagasta darbinieki parūpējušies mazliet vairāk. Ir sagatavoti auduma maisiņi, kas pēc tam varētu noderēt arī praktiski, un maisiņos būs kādi saldumi, mazs prieciņš svētku noskaņai.”

Paciņas top pirmsskolas vecuma bērniem: „Svētku noskaņai sveicam arī viņus. Ierobežojumu dēļ ziemā šogad nevaram rīkot publisku pasākumu ar Ziemassvētku vecīša ierašanos, kā tas bija citus gadus. Šogad paciņas tiks aizvestas uz bērnudārzēm, pārējiem aizvedīsim uz mājām. Kopā ir ap 40 bērnu.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Desmit idejas par Eiropu: vide un veselība

Iknedēļas aptauju cikla *Desmit idejas par Eiropu* nolūks ir Kurzemes iedzīvotājus iesaistīt pasākumā *Konference par Eiropas nākotni*, kas ir plašākais mēģinājums noskaidrot eiropiešu viedokli par to, kā viņi vēlas dzīvot.

Ciklu veido desmit aptaujas, katra veltīta kādai tēmai. Sākot ar 23. novembri, ik otrdienu tiek publicēta saite uz tiešsaistes aptauju, kurā var novērtēt deviņas idejas, ko piedāvājuši citi konferences dalībnieki, kā arī vienu, desmito, katrs ir aicināts ierakstīt pats. Aptaujām tiek uzaicināts vērtētājs, kurš no attiecīgās nedēļas idejām atlasa labākās un vienai piešķir balvu. *Kurzemnieka* lasītājiem nododam apskatu par pirmo divu aptauju tēmām un idejām.

Aptauju ciklu *Desmit idejas par Eiropu* rīko informācijas tīkla *Europe Direct* Kuldīgas centrs sadarbībā ar Skrudas TV un laikrakstu *Kurzemnieks*.

Pilnas intervijas ar ekspertiem var noskatīties tiešsaistes raidījumos Skrudas TV *YouTube* kontā. Saites uz aptaujām atrodamas interneta lapā www.kurzemesnvo.lv.

Klimata pārmaiņas un vide

Paskaidrot ir tik svarīgi!

Šajā tēmā iesniegtās idejas vērtēja un par aktuālajām tendencēm pastāstīja Linda Ulāne no Liepājas biedrības *Radi vidi pats*. Tās mērķis ir veicināt ilgtspējīgu sabiedrības attīstību, kultūras un vides izglītību ar jauniešu un pieaugušo mūžizglītību un līdzdalību sabiedriskajos procesos.

„Svarīgi ir iedzīvotājus ne tikai izglītēt par dažādiem klimata jautājumiem, bet arī skaidrot Eiropas institūciju lēmumus,” uzsvē Liepājas biedrības *Radi vidi pats* pārstāve Linda Ulāne.

PROBLĒMA

„Ļoti maz latviešiem liekas, ka klimata pārmaiņas ir nozīmīgas, bet es arī saprotu, kāpēc, – mēs dzīvojam ļoti privileģētā ģeogrāfiskā stāvoklī un būsīm pēdējie, kas pamanīs kritiskas, traģiskas klimata pārmaiņu sekas. Taču tas notiks aizvien biežāk, klimata bēgļu būs vairāk. Pats sāpīgākais: cik daudz cilvēku nepazinās, kādu milzīgu pārmaiņu priekšā esam un cik kardināli mums būs jāmaina savi paradumi.

Ierasti vairojam ekonomiku, uzņēmējus u.c. – it kā būtu tādi ļaunie *viņi*, un tad esam mēs, nabadziņi, kas no tā visa cieš. Bet arī *viņi* ir cilvēki, kuri pieņem lēmumus, ieklausoties mūsu pieprasījumā. Domājot, kā tiks

ieguldīts klimata pārmaiņu mazināšanai paredzētais finansējums, jāatrod balanss – ir vienlīdz svarīgi informēt cilvēkus, ko nozīmē viņu šodienas pirkums, jo katrs eiro ir balss, ar kuru nobalsojam, kādā nākotnē gribam dzīvot. Taču vienlaikus jābūt lielākam spiedienam uz uzņēmējiem, lai viņiem arī pēc 100 gadiem būtu pasaule, kurā tirgoties.”

KOMENTĀRS PAR CITU KONFERENCES DALĪBNIKU IDEJĀM

„Visvairāk mani uzrunāja ideja par preču marķēšanu. Būtu labi, ja, ieejot veikalā, uzreiz varētu redzēt, kāda ir preces ietekme uz vidi: ja jau pēc krāsu kodiem redzētu, kuras ir tās *sāpīgās*. Gribējām savā ofisā marķēt pēc iespējas vairāk priekšmetu no datoriem līdz plastmasas miskastēm, lai būtu redzama to īstā

vērtība: kā tie ražoti, no kāda materiāla, cik tālu ceļojuši. Lai saprastu, ka tie nav tikai 3,50 eiro, ko es samaksāju *Depo*, bet ka vērtība ir daudz lielāka. Un tad ir jautājums: „Kas to sedz?” Visbiežāk mūsu planēta, mūsu pašu nākotne. Ļoti bieži to sedz arī ļoti slikti atalgoti un briesmīgos apstākļos strādājoši cilvēki. Marķējums ļautu saprast, ka tas, par ko maksāju, ir rītdiena, kādu to izvēlos.”

KOMENTĀRS PAR APTAUJAS DALĪBNIKU IDEJĀM

„Divas man ļoti patika. Pirmā ir visprovokatīvākā: patēriņa nodoklis. Respektīvi, gada beigās paskatās, cik daudz cilvēks pircis un, uz tā balstoties, aprēķina nodokli. Tas liktu aizdomāties. Bet tad būtu jādomā par daudz bērnu ģimenēm, kam ir citāds patēriņš nekā vienkārši *šmotkas*, jāvērtē,

kas vajadzīgs ģimenei, lai izdzīvotu. Ir ļoti daudz *bet*, turklāt visa atbildība likta uz patērētāju.”

UZVARĒJUSĪ IDEJA

„Ideja ir ne tikai izglītēt par dažādiem klimata jautājumiem, bet arī skaidrot Eiropas institūciju lēmumus. Kāpēc, piemēram, degviela ir dārgāka? Man liekas psihopātiski, ka aizlidot uz Berlīni var trīsreiz lētāk nekā aizbraukt ar autobusu vai vilcienu. Ja kāpinām cenas un pieņemam stingrākus noteikumus, ir tik svarīgi paskaidrot, kāpēc. Jo liekas: „Ak, Dievs, atkal par kaut ko jāmaksā vairāk, atkal jauns nodoklis!” Bet patiesībā maksāju par to, lai man būtu ilgāk, kur dzīvot, lai varu ēst veselīgi, lai eksistētu bites, lai bērniem vēl būtu veselīga vieta, kur dzīvot bez gāzmaskām drošos kvadrātos.”

Veselība

Ja izglīto, tad nebaro ar desu mērci

Izvērtēt veselības idejas, kā arī komentēt, kā eiropiešu veselību vislabāk veicināt, tika aicināts ilggadējais bijušais Kuldīgas slimnīcas vadītājs Ivars Eglītis.

PAR SEKMĒM CĪNĀ AR PANDĒMIJU

„Tas patiešām ir izaicinājums, kādu nekad iepriekš savā karjerā neatceros. Katra valsts vairāk vai mazāk sekmīgi kaut ko dara, bet, pateicoties tam, ka Eiropas Savienība ir kopīga, liela, ļoti ieinteresēta saimniecība, kas kooperējas, tas notiek daudz ātrāk nekā citos laikos, kad mēs katrs cīnījāmies par sevi. Veselības jomā kovids ir absolūtā prioritāte, un ar to nodarbosimies vēl ilgi. Es pakavētos pie veselības izglītības un izglītības vispār. Ko redzam saistībā ar pandēmiju un vakcināciju? To, ka izglītības, inteliģences un zināšanu trūkums ir galvenais iemesls, kāpēc cilvēki iekrīt dezinformācijas lamatās un netic zinātnei, apšaubā vakcīnu efektivitāti, neredz skaitļus. Bija raidījums, kurā Dānijas studenti tika izvair-

cāti, kur viņi smeļas informāciju. Faktiski neviens neatbildēja, ka informāciju smeļas sociālajā tīklā *Facebook*. Feisbuku domāts tam, lai sazinātos, un citām relaksētām darbībām. Dāņi informāciju smeļas oficiālos medijos, valdības lēmumos, ekspertu paziņojumos. Turpretī 30 procentiem Latvijas iedzīvotāju tas ir *Facebook*.”

VAI IESPĒJAMA VIENOTA EIROPAS VESELĪBAS APRŪPE?

„Šajā jomā Eiropas Savienības valstis ir krietni atšķirīgas attiecībā uz finansējumu, tradīcijām, izglītību. Šo atšķirību dēļ mums ir dažādas pieejas, kā pārraudzīt medicīnu, kā organizēt veselības aprūpi. Manuprāt, ļoti vienota pieeja ir diezgan maz iespējama, jo katra valsts atrod sev atbilstošākos risinājumus. Bet jābūt vienotiem, runājot par kādiem standartiem medicīnā, – minimums jānodrošina visiem. Jābūt vienotiem principiem, vienotai IT sistēmai, lai mēs, arī citās valstīs lūdzot palīdzību ārstniecības iestādē, saņemtu informāciju no mūsu *E-veselības*. Daudz kas Ei-

„Eiropas Savienībā ļoti vienota pieeja veselības aprūpei ir diezgan maz iespējama, jo katra valsts atrod sev atbilstošākos risinājumus,” saka pieredzējušais Kuldīgas ārsts Ivars Eglītis.

ropas Savienībā ir integrējams un kopā liekams.”

KOMENTĀRS PAR CITU KONFERENCES DALĪBNIKU IDEJĀM

„Ir tāda lieta, kas it kā ir nieks, bet ar ko Eiropas Savienība netiek galā, – nevajag divreiz gadā par stundu pagriezt pulksteni. Kovida ēnā tas varbūt nešķiet aktuāli,

bet laika maiņai nav īsta pamatojuma, tieši otrādi – tā veselībai nodara kaitējumu, jo ir jāpārslēdzas un visiem tas nav viegli. Vēl man patika ierosinājums pāriet uz sešu stundu darbdienu, bet vairāk piekritu viedoklim, ka jāpāriet uz četrpaužu darbdienu nedēļu. Mums būtu mazāk laika jāpavada mašīnā, braucot uz darbu, nāktu klāt viena diena, ko pavadīt ar ģimēni.”

KOMENTĀRS PAR APTAUJAS DALĪBNIKU IDEJĀM

„Gandarī tas, ka lielākoties idejas ir fokusētas uz sabiedrības veselības pamattēmu, kas ir veselības veicināšana, slimību profilakse, veselības izglītība. Tās ir fundamentālas lietas, jo, lai mēs ilgāk un labāk dzīvotu, 75–80% balstīti tieši veselīgā dzīvesveidā, uzturā, izpratnē. Īstā, klasiskā medicīna veido tikai nelielu daļu, bet arī tā ir ļoti būtiska, jo nopietnas slimības gadījumā tā cilvēka mūžu pagarina. Ir dažas lietas, kam var piesieties, piemēram, ja kāds iesaka, ka katrs var pats izlemt, ko ar savu veselību darīt,

tad tas man atgādina vienu mūsu trako politiķi, kurš mītiņos blāuj: „Paši zināsim, kurā brīdī mums kādas zāles vai šprīces ir nepieciešamas!” Nekādā ziņā tas nav izdarāms bez desmit vai 11 gadu mācībām Medicīnas akadēmijā.”

UZVARĒJUSĪ IDEJA

„Mana favorīte ir ideja, kurā ļoti vienkāršā, skaistā valodā pateiktas visas pamatvērtības, kas vajadzīgas, lai cilvēks dzīvotu veselīgi: „Ietvert veselīga dzīvesveida veicināšanu skolas programmās, veselīga dzīvesveida un uztura veicināšanas laikā nebarot bērņus skolās ar desu mērcēm.” Protams, ar desām arī ne. Tas ir skaisti un pareizi! „Bērņus vest ekskursijās, pārgājienos. Obligāti likt piedalīties talkās, iesaistīt viņus klases un vides uzkopšanā, kas ir piemērs citiem. Viņi ir jākustina, un nav jādara viņu vietā. Tie ir sliktie Eiropas ieradumi – nopirkt e-mājas apkopēju un pašam sēdēt *gadžetā*.” Tas skaisti uzrakstīts, tāpēc tas ir mans favorīts.”

Maija Jankovska
Kurzemes NVO arhīva foto

Prieks, ja izdodas situāciju uzlabot

Saruna par mūsdienīga un profesionāla sociālā darba metodēm – ar Kuldīgas novada sociālā dienesta sociālo darbinieci LIGITU BERGMANI. Viņas pārziņā ir ģimenes ar bērniem Ēdoles, Alsungas un Gudenieku pagastā.

Cik ilgi strādājat sociālās palīdzības jomā?

Ar šo sfēru esmu saistīta jau kopš 90. gadiem, kad strādāju Alsungas pagasta padomē par kasiēri-grāmatvedi. Tolaik sistēma bija vienkārša – papildus tiešajiem pienākumiem bija jāveic aprēķini aizbildņiem, kam pienācās valsts atbalsts. Pamazām darbs attīstījās plašāk, un būtībā vairāk nekā 20 gadus esmu saistīta tieši ar to. Atceros pirmos nozīmīgākos kursus, kuros apgūvām, kas vispār ir sociālais darbs. Saprātu, ka manī tas interesē profesionāli. Liepājas Universitātē pabeidzu sociālā darbinieka bakalaura programmu. Protams, papildus vēl kursi, semināri, jo šajā jomā nepārtraukti jāapgūst kas jauns.

Tomēr vidusskolā, kad bija jāizvēlas, pa kuru ceļu iet, par šo darbu vēl nedomājāt?

Pirmā augstākā izglītība saistīta ar kokapstrādi – toreizējā Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā ieguvi inženiera-tehnologa specialitāti, bet strādāt iznāca maz. Izveidoju ģimeni, piedzima bērni. Kamēr mājās audzināju meitas līdz skolas vecumam, tikmēr situācija darba tirgū bija mainījusies. Tas pat bija diezgan liktenīgi, jo nonācu darbā, kas man tiešām ļoti patīk.

Tomēr katrs nespēj darīt šo darbu, jo bieži iznāk saskarties ar citu likstām. Kādām īpašībām jāpiemīt, lai būtu labs sociālais darbinieks?

Sociālais darbs vispirms ir tāda kā misija, kalpošana sabiedrībai. Nevar cerēt uz milzīgiem sasniegumiem, kaut gan sasniegums jau ir arī tas, ka izdevies kādam palīdzēt, atrisināt kādu problēmu. Galvenā īpašība – jāpatīk strādāt ar cilvēkiem. Man tas patīk.

„Nevar salīdzināt laiku pirms ceturtdaļgadsimta ar mūsdienām, jo ekonomiskā situācija būtiski mainījusies.”

Mēdz uzskatīt, ka sociālais darbinieks saskaras tikai ar problemātiskiem cilvēkiem. Bet cilvēks pats par sevi jau nav problēma – viņš vienkārši nonācis tādā situācijā, kurā vajadzīga palīdzība. Es piekrītu atzīņai, ka ikvienā no mums ir 49% sliktā, bet 51% – labā. Jautājums, ko vairāk izrādām, kā protam sevi pasniegt. Varētu pat teikt, ka katrs klients pie sociālā darbinieka

Kuldīgas novada sociālā dienesta darbiniece Ligita Bergmane uzskata, ka šajā jomā var strādāt tad, ja patīk darbs ar ģimenēm, kuras nonākušas grūtībās. Viņa labprāt vairāk darbotos tām ierastajā vidē, tomēr savu tiesu prasa dokumenti, un arī tas esot lietderīgi.

nāk gandrīz kā dāvana, jo tā ir iespēja redzēt savas spējas, mācīties, paplašināt redzesloku. Ja to tā neuztver, tad ir ļoti grūti palīdzēt, būtībā reāls rezultāts neiznāk. Tā mēs nepārtraukti mācāmies: teoriju – kursus, pieredzi – no cilvēkiem, situācijām.

Ne vienmēr sociālais darbinieks zina risinājumu uzreiz, jo situācijas ir atšķirīgas. Jāiedziļinās, jāpēta iespējas, vajadzības. Jāmeklē kopā ar klientu, kurš ir savas dzīves eksperts, balstoties sociālā darba pieejās un metodēs, kurās eksperts ir sociālais darbinieks.

Ar kādiem gadījumiem biežāk iznācis saskarties?

Tā vispārīgi darbs ar ģimenēm ar bērniem sadalāms divās grupās: klienti, kuri atnāk paši, un tādi, par kuriem saņemam ziņojumus no skolām, ģimenes ārstiem, līdzcilvēkiem, bāriņtiesas vai citām iestādēm. Tikko saņemam informāciju, mūsu pienākums ir nekavējoties reaģēt un skatīties, kas darāms. Pilnīgi identisku gadījumu nav. Nav arī noteikta algoritma, kā jāstrādā. Varbūt tā ir īslaicīga krīze, varbūt vajadzīga psihologa palīdzība, jāpalīdz iekārtoties darbā u.tml. Var būt arī sarežģītāk, kad ģimene problēmās ir ilgstoši, jo nav bijis pietiekamas vēlmes situāciju uzlabot, kaut iespēja ir bijusi. Jāatzīst, ka diezgan liela daļa ir ilgstošie klienti. Tagad, kad atkal esmu Alsungā, saskaros ar to cilvēku bērniem, ar kuriem strādāju sākumā. Tā tas riņķis daudziem turpinās vai iet pa spirāli. Prieec tās ģimenes, kurās redzama pozitīva attīstība, kurās bērni ieguvuši izglītību, audzina savas atva-

ses un rūpējas par tām. Viegli jau nav, bet cilvēki cīnās un ir spējusi no nelabvēlīgās vides izrauties.

Vai esat šejieni kopš dzimšanas? Cik svarīgi jūsu darbā laukos ir būt vietējam?

Alsungas pusē esmu ieprecējusies pēc Jelgavas augstskolas beigšanas, bet Ēdoles pagastā strādāju 11 gadus. Tagad, pēc reformas sociālajā dienestā, Alsungas, Ēdoles un Gudenieku pagastā, kuri savā starpā robežojas, ģimenes ar bērniem ir manā pārziņā. Cilvēkus šeit esmu iepazīnusi, viņi mani arī. Laukos tas ir diezgan svarīgs faktors – apvidus un apdzīvotība nav tik liela kā pilsētā. Vairāk vai mazāk te viens otru pazīst un zina, ko no katra var sagaidīt. Darbā tas palīdz un veicina uzticēšanos. Vienlaikus sociālajam darbiniekam kā profesionālim attiecībās jābūt neitrālam, jo likums visiem viens. Satiekot cilvēku, kurš vērsies dienestā, vai ejot pie viņa uz mājām, jāieņem tāda nezināša pozīcija kā pirmoreiz. Arī laukos ir tādi, par kuriem iepriekš informācijas nav bijis. Tad svarīgs ir pirmais saskarsmes brīdis, lai saziņa izdotos.

Liela nozīme ir kolektīvam. Man ir ļoti labi kolēģi sociālajā dienestā, atsaucīgas pagastu pārvaldes, sadarbojamies ar vietējām tiesībsargājošajām iestādēm. Sociālajam darbiniekam nav tiesību pieprasīt, lai ielaiž mājās, ja klients pats to negrib. Policijas palīdzību lūdzam tikai ārkārtas situācijā, kad tā vairs nav mūsu kompetence vien. Vairāk sadarbojamies informācijas līmenī vai citās formās, jo sociālais darbs jau nav represīvs. Tā ir palīdzība.

Savā ziņā jāstrādā arī kā psi-

hologam, lai prastu ar cilvēku sarunāties jebkurā situācijā. Kur apgūvat tādas iemaņas?

Profesijas teorētiskais pamats nāk no citām nozarēm – pedagogijas, antropoloģijas, psiholoģijas, medicīnas un citām, un augstskolā psiholoģiju mācījāmies. Taču mēs neesam psihologi – mums ir savas darba metodes. Prasmes apgūstam gan Labklājības ministrijasursos sociālajiem darbiniekiem, gan supervīzijās*, gan atbalsta grupās. Un iemaņas jau nāk līdz ar pieredzi. Pandēmijas laikā mācības tiek rīkotas pat biežāk, bet attālināti. Supervīzijā klātienē situāciju tomēr var izspēlēt labāk.

Strādājot ar ģimenēm, kurās ir bērni, darbs ir sarežģītāks, jo tā nav tikai viena cilvēka problēma. Tur ir bērni dažādā vecumā, viņu vajadzības, ir vecāki, vecvecāki. Bieži iznāk saskarties ar vardarbības pazīmēm, jāatrod atbilstošās likuma normas. Bet tā tikai redzamā daļa. Vispirms jāsaprot būtība, lai zinātu, kā rīkoties. Bieži cilvēks nāk ar vēl nenoformulētu problēmu – tāpat vien parunāties. Vārds pa vārdam izgaismojas lietas būtība. Tā jāsameklē arī acīmredzamās situācijās, lai novērstu cēloņus.

Nāk prātā salīdzinājums ar friziera apmeklējumu. Cilvēks vēlas saskopties un safrizējas. Ir tik skaisti! Bet pēc laika frizūras vairs nav. Sociālajam darbiniekam jāstrādā tā, lai rezultātā cilvēks prastu „matus sakārtot arī pats”. Tas nozīmē – pēc pakalpojumu saņemšanas, rehabilitācijas viņš spētu un prastu savu ikdienu organizēt pats, rūpēties par savām un ģimenes vajadzībām, pasargāt sevi vai bērnus no vardarbības. Šajā pašsākārošanās darbā jāiesaista visa ģimene. Tāpēc bieži ar tām likumā noteiktajām stundām ir par maz – jāstrādā arī vakaros, kad mamma un tētis no darba un bērni no skolas ir mājās.

Ko esat novērojuši – kā cilvēki uztver sociālo darbu?

Liela daļai klientu sociālais darbinieks ir padomdevējs, atbalsts un palīgs, bet daļa viņu vairo visās savās nelaimēs. Arī sabiedrība šo darbu uztver dažādi, jo ir dzirdēti pārmetumi, ka pārāk paplašinās pabalstu saņēmēju skaits un cilvēki vairs negrib strādāt. Nevar tā viennozīmīgi vērtēt. Un nevar salīdzināt laiku pirms ceturtdaļgadsimta, kad sāku strādāt, ar mūsdienām, jo būtiski mainījusies ekonomiskā situācija un līdz ar to sociālā joma.

No manas pieredzes – kad beidzu augstskolu un apprecējos, likās, ka galvenais sasniegts: ir laba izglītība, darbs, ģimene. Mani bērni bērnudārzā negāja – audzināju pati, un šodienas skatījumā tas ir slavējami. Bet tikmēr valstī viss mainījās – mana izglītība darba tirgū tajā apvidū, kur dzīvoju, nebija vairs vajadzīga. Līdzīgi notiek daudzās ģimenēs, bet katra nespēj no krīzes izkļūt un pielāgoties jaunai situāci-

jai. Tagad viens sociālais darbinieks ar visu jautājumu loku nevar tikt galā. Specializācija darbu būtiski uzlabo.

Cik daudz laika iznāk pavadīt kabinetā pie dokumentiem, cik – kopā ar ģimenēm?

Grūti novērtēt, jo katra diena atšķiras. Kopējais laiks sadalās it kā uz pusēm. Ja man nebūtu pieņemšanas kabinetā, darba ar datu bāzēm un klientu lietām, nebūtu jāraksta vēstules vai uz tām jāatbild, tad, iespējams, strādātu tikai klātienē, protams, ievērojot epidemioloģisko situāciju. Esot ģimenē, situāciju un attiecības var novērtēt daudz labāk.

„Cilvēks pats jau nav problēma – viņš vienkārši nonācis situācijā, kurā jāpalīdz.”

Man patīk vadīt praktiskas nodarbības, piemēram, *Sargeņģelis* vecākiem ar bērniem līdz diviem gadiem, sociālo prasmju nodarbības. Beigsies pandēmija, un pie šīs ieceres atgriezīšos. Birokrātija valstī ir ikvienā jomā. Droši vien arī sociālajā darbā dokumentu kaudzi var samazināt. Lai gan man patīk praktiskais darbs, tas jāatspoguļo arī uz papīra. Tas noder ne tikai atskaitēm, bet arī pašam darbiniekam, lai novērtētu ieguldījumu, attīstību, rezultātus. Tas svarīgi pēctecībai – tiem cilvēkiem vai iestādēm, kas ar šīm ģimenēm strādās vēlāk. Tas ir nozīmīgi klientam, ka ir rakstiska vienošanās.

Kādu atbalstu no valsts vai pašvaldības vēlētos vairāk?

Daudz atbalsta gan pašvaldība, gan Labklājības ministrija. Vienmēr var vēlēties vairāk. Vēlmes bieži nosaka konkrētā situācija. Pēdējos gados aktuāls bijis dzīvokļu jautājums. Transporta pakalpojumi samazinās – laukos autobusi kursē ļoti reti. Nav mūsu uzdevums vest cilvēkus pie ārsta vai analīzes uz laboratoriju, bet bieži vien palīdzību lūdz mums. Covid-19 pandēmijā pašvaldība un sociālie darbinieki ir nākamie aiz mediķiem iesaistītie.

Vai esat bijusi uz izdegšanas robežas?

Ir bijusi nojausma, ka tālu nesmu. Tad pārdomāju, ko vajadzētu mainīt. Šaubu brīžos palīdz skatpunkta maiņa – tad var atrast risinājumu. Man spēku dod ģimene, mājas, mežs, kur var izvēdināt galvu, būt prom no problēmām, lai atgrieztos ar jaunu enerģiju.

* Supervīzija (no angļu val. *supervision*) – pārraudzība, vadīšana, padomdošana

Dainas Tafelbergas teksts un foto

Publikācija sagatavota sadarbībā ar ESF projektu *Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās*.

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 42. kārta

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Divas pasauleslavenas kalnainas vulkāna smailes uz salas. Viena ir 798 m augsta, otra – 743 m, tās savieno kalnu grēda. Šī vieta ir 2909 ha liela, pasaules mantojuma objekts, kas atrodas netālu no tuvējās pilsētas. Vulkāniskais komplekss ietver ģeotermālo lauku ar sēra fumarolām un karstajiem avotiem. Kalnos var uzkāpt bez virvēm vai alpīnisma pieredzes. Var doties pārgājienā uz virsotni un dažu stundu laikā atgriezties līdz jūras līmenim. Alus, ko ražo *Windward&Leeward Brewery*, nosaukts šīs vietas vārdā.

Atbildi gaidām līdz **16. decembra 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

41. kārtas atbilde: Hallgrímskirkja (Halgrímura baznīca), Reikjavīka, Islande.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Inese Midrijāne, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

42. jautājums

Fotogrāfija uzņemta 20. gs. 30. gados. Kuras baznīcas altāris te redzams?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **16. decembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

41. jautājuma atbilde: Kuldīgas vecie kapi pie Parka un Nomaies ielas.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Ausma Kreidere, Daina Gerente.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atrodi neatbilstības!

Konkursu atbalsta

Atbildes līdz **16. decembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta, sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Grundmane.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **16. decembra 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kurš ir 2022. gada Kurzemnieka kalendāra fotogrāfiju autors?

Atbilde: Ventā tika palaista tonna nēģu.

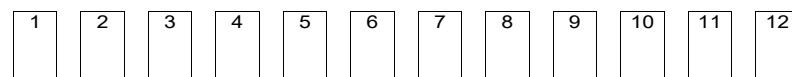
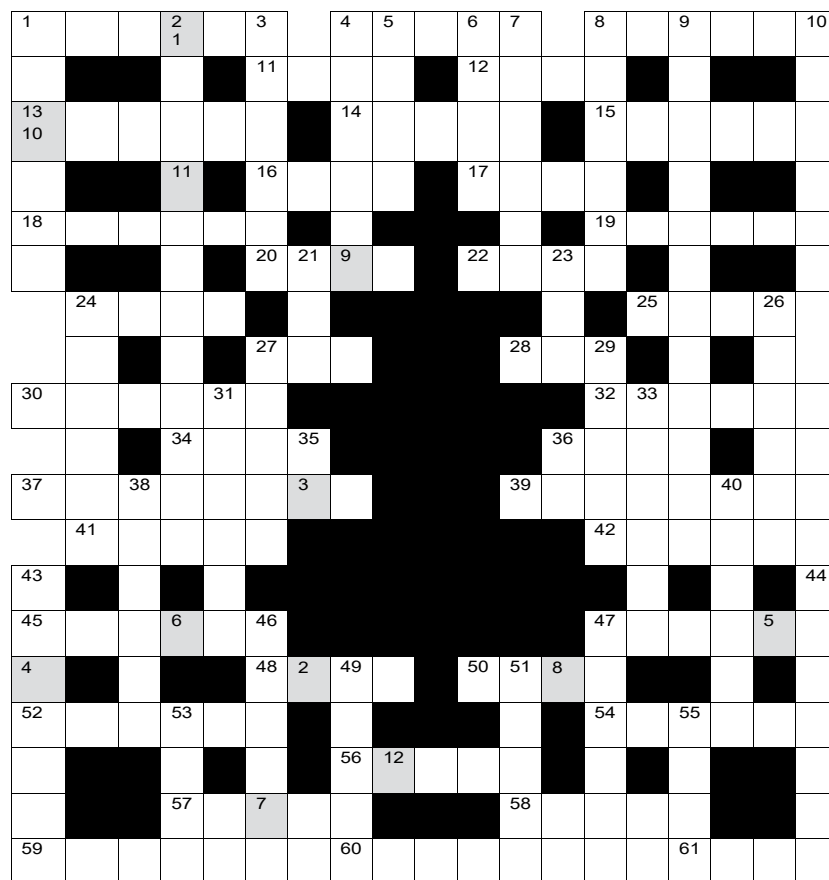
Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere.

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Mīklu veidojusi **Daina Skribane**.

Risinājumu gaidām līdz **16. decembrim**.

Horizontāli. 1.Caurspīdīgs ķermenis ar divām gludām skaldnēm, kuras krustojoties veido taisnu līniju. 4.Ventas pieteka. 8.Būvniecībā – liela šķērsriezuma sija, uz kuras balsta garsijas, šķērssijas (ēkas pārsegumā, tilta konstrukcijās). 11.Šaha spēles figūra. 12.Maksa, atlīdzība par darbu. 13.Vabas. 14.Avīzes, žurnāli. 15.No kokiem attīrītais taisns, šauras joslas mežā. 16.Vīriešu dzimuma bērns (attieksmē pret vecākiem). 17.Tēls Raiņa lugā *Pūt, vējņi!*. 18.Salacas pieteka. 19. No sarkano šķirņu vīnogām iegūts deserta vīns. 20.Smagi un neveikli, lieliem soļiem iet (sar.). 22.Kuģu piestātne. 24.Dabas parādība. 25.Tvaiks. 27.Skandināvijas aviokompānija (abr.). 28.Raupja, negluda. 30.Jaudīga akustiska signālierīce. 32.Vertikālās celtnes daļas, kas balsta pārsegumu un norobežo telpas. 34.Brizanta sprāgstviela. 36.Rada neskanīgas, izdvestas skaņas (parasti aiz piepūles vai sāpēm). 37.Stigmietī. 39.Atcerēties, atminēties (ko). 41.Augstākā valsts likumdevējvaras iestāde Polijā un Lietuvā. 42.Iesēt (ko) lielākā daudzumā. 45.Zirgu kūti. 47.Sienot savienot, sastiprināt. 48.Virši (apv.). 50.Pilsēta Zviedrijā uz rietumiem no Upsalas. 52.Pamest. 54.Neliels, atsevišķs nodalījums (piem., somā, kofērī). 56.Ritmiskas, vienmērīgas soļošanas veids, parasti ierindā. 57.Upe, kas tek cauri Aizputei. 58.Astronomijā – mazā planēta. 59.Lopbarībai nopļauta svaiga zāle, āboliņš, vīki. 60.Nevesels. 61.Ļoti spēcīgs, brāzmais vējš.

Vertikāli. 1.Griestu rotājumi no salmiem Ziemassvētkos. 2.Ziemas saulgrieži. 3.Slavēna sporta apavu un apģērba ražotājfirma. 4.Lomu tips, kas atbilst aktiera talanta īpatnībām. 5.Pūlis. 6.Auga stumbrs ar lapām. 7.Krastu čurkstes. 8.Tautas daiļrades vai literārs sacerējums ar fantastisku sižetu. 9.Laika apstākļi, kad snieg, vējš griež sniegu pa gaisu. 10.Atdauzīt. 21.Igauņu rakstnieka J.Smūla luga. 23.Norādāmais vietniekvārds. 24.Veiklas, zīklas. 26.Ciest avārijā. 27.Auksts. 29.Žurnāls dzīvnieku mīļotājiem Latvijā. 31.Smeļot atdala, noņem (no virsas). 33.Māka, kas iegūta vingrinoties un kļuvusi par ieradumu. 35.Ķīmiskā elementa selēna simbols. 36.Mēr-vienību sistēma. 38.Sākuma daļa. 40.Smīlšains, bieži ar kāpām klāts zemes šaurums, kas norobežo kādu jūras daļu (jomu) no pārējās jūras. 43.Plēsīga vabole, kas iznīcina mizgraužus un to kāpurus. 44.Atriebība. 46.Dzīvojamā telpa (mājā, dzīvoklī). 47.Rotas sieviešu tērpu sasprausnāi. 49.Lielas peļķes. 51.Caunu dzimtas meža dzīvnieks. 53.Tēls Raiņa lugā *Spēlēju, dancoju*. 55.Neapauta.

Pareizā atbilde: ANEMOHORIJA – sēklu un augļu izplatīšanās ar gaisa plūsmu.

Atbildes

Horizontāli. 1.Trihoma. 6.Glodene. 10.Kārpa. 11.Krūklis. 12.Unikāls. 13.Osis. 14.Teātris. 15.Aile. 18.Svari. 20.Nojds. 22.Lasts. 24.Airāvata. 25.Impedīns. 27.Feods. 29.Soldo. 30.Ripss. 33.Erla. 34.Abatons. 37.Ance. 40.Oanness. 41.Omolona. 42.Nāibs. 43.Sterila. 44.Skataka.

Vertikāli. 1.Taksons. 2.Iļūzija. 3.Ogle. 4.Akste. 5.Aristejs. 6.Gaudi. 7.Olis. 8.Enācijs. 9.Erstedts. 16.Pievasa. 17.Algebra. 19.Voice. 20.Notis. 21.Sampo. 23.Tanks. 26.Ploteris. 27.Faetons. 28.Oplanne. 31.Pandora. 32.Smetana. 35.Bosna. 36.Naoss.38.Veģi. 39.Eona.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Daina Gerente, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta, sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (185 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (75 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 168 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tāl. 26383529.

Sausu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Skaldītu un kluču **MALKU** krāmētā veidā, piegādi nodrošina. Tāl. 26632732.

Skaldītu **MALKU** krāmētā veidā, ātra piegāde. Kravas cena: 120 EUR par trīs steriem. Tāl. 25607959.

Pašaudzētu **CŪKGAĻU**, ceturtdaļu vai puscūku ar piegādi. Tāl. 29580000.

Svaigu **CŪKGAĻU** (svilinātu), min. daudzums: 1/4 (20 kg), 2,80 EUR/kg. Bezmaksas piegāde. Tāl. 28890462.

Lauku vistu **OLAS**. Tāl. 26211023.

Šī gada 17. decembrī Kuldīgā, veikalā *Rimi* (Sūru ielā 2), no 10.00 līdz 18.00 **OPTISKO BRIĻĻU** izpārdošana (pie-dāvājam tonētās brilles ar dioprijām – plusi un mīnusi. Izgatavotas laboratorijā ar 2 gadu garantiju, 25,00–45,00 EUR). Iespēja pasūtīt brilles pēc receptēm. Tāl. 29576954.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA AIB/ iepērk gaļas šķirnes krustojuma buļļus, teles eksportam. Liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tāl. 20238990.

SIA Valinda – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Grūsnu brūnu vai sarkanraibu **GOVI**. Tāl. 27054638.

Briežu **RAGUS**, brauc pakal. Tāl. 29886349.

Rīgas porcelāna rūpnīcas **SERVĪZES**. Tāl. 29954171.

DAŽĀDI

TELPU kosmētiskais remonts, demontāžas darbi, santehnika, materiālu piegāde. Tāl. 26269909.

SILTINĀM mājas ar ekovāti, granulām un termoputām. Tāl. 26748235.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tāl. 27501427.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tāl. 25731315.

VAJADŽĪGI

SIA Būvfirma P.B.A. (41203039760) – **CELTNIEKI**. Atalgojums pēc izpeļņas, sākot ar 720 eiro. Tāl. 29705025.

SIA MKM mežs (41203042173) piedāvā darbu kravas automašīnu **MEHĀNIKIM/ELEKTRIKIM**. Samaksa: sākot ar 1300 EUR/mēnesi. Tāl. 26440069.

ZOOBIRŽA

Ziemassvētku gaidās brīnumi notiek. Ruds **KAĶIS**, kas palicis bez saimnieka un klīst Piltenes ielā, meklē jaunas mājas. Tāl. 29845565.

W SVEASKOG
BEZ MAKSAS atfira no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojoamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

LĪDZJŪTĪBAS

*Es tagad aizeju, bet ne jau prom,
Es aizeju tepat –
Ar citām puķēm, citu sauli,
Ar citu zemi parunāt.*

/M.Zviedre./
Izsakām līdzjūtību Razumeiko ģimenei, meitu pāragri zaudējot.
Sarmu mājas iedzīvotāji

*Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.*

/I.Lasmanis./
Izsakām līdzjūtību ŽANNAS tuviniekiem, viņu pāragri zaudējot.
Rudbāržu deviņgadīgās skolas bijušie klasesbiedri

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz
pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt
spētu.*

/O.Lisovska./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ārijai, tuvu cilvēku zaudējot.
Darbābiedri

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd. Tas paliek. Un mirdz.*

/V.Egle./
Esam kopā skumju brīdī ar Elīnu Šmiti, no vectētiņa atvadoties.
Kolēģi no Kuldīgas novada pašvaldības finanšu un ekonomikas nodaļas

10.12.2021.
aizsaulē aizgājusī
KAPITAĻINA
AVDJUKEVIČA.
Izvadīšana 15. decembrī
13.00 Meža kapos.
Piederīgie

Kurzemnieku

2022. gadam var abonēt līdz 27. decembrim:

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro);

līdz 17. decembrim:

pa tālruni 67008001 vai 27008001.

Laikraksta *Kurzemnieks* redakcija klientus klātienē apkalpo katru darbdienu no 9.00 līdz 12.00.

KONKURSS**Mini, mini mīkliņu!****Nosacījumi**

Katru nedēļu jāatmin piecas 30. gados Gudeniekos pierakstītas mīklas, mēnesī – 20. Katra mēneša uzvarētājs saņems redakcijas veicināšanas balvu – suvenīru ar *Kurzemnieka* logo. Bet pēc trim mēnešiem vienam tiks lielā balva. Ja pareizi būs atminējuši vairāki, uzvarētājs tiks izlozēts.

Atbildes sūtīt **līdz 17. decembrim** e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

1. Gailis lakte, desas karājās.
2. Mazs, mazs dīķītis, laipiņa vidū.
3. Ne cepams, ne vārams, ne uz šķīvja liekams, bet mēs visi esam brūķējuši.
4. Liels putns tīruma galā spārnus vien plīvina, aizlaisties nevar.
5. Tinu, tinu, viju, viju, uziet augšā, sapumpurojās.

Iepriekšējās kārtas atminējumi

1. Rieksts. 2. Vējlukturis. 3. Spalvaskāts.
4. Blusa. 5. Zirgu kājas.

Trešajā turē piecas pareizas atbildes iesūtījuši:

Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente.

MEDNIEKIEM**Skaita lūšus, ļaus tos medīt**

Uzsniegot sniega kārtai, mednieki turpina pirms diviem gadiem sāktu lūšu novērošanu, savukārt Valsts meža dienests (VMD) pašlaik izstrādā medību noteikumus jaunajai sezonai, kas sāksies 1. janvārī.

Latvijā lūšiem ir labi apstākļi – populācijas dinamika rāda, ka izplatības areāls nemazinās un dzīvotņu apjoms ir pietiekami liels. Šādi dati pieejami Eirāzijas lūša aizsardzības plānā un valsts mežzinātnes institūta *Silava* pētījumā *Lielo plēsēju populāciju stāvokļa izmaiņas medību ietekmē*. Tie ir pamatā atzinumam, ka lūšus var medīt, bet līdz 27. decembrim VMD jāprecizē kārtība, lai tas neapdraudētu izplatību.

Visās valstīs lūši tik labi nedzīvo, un Eiropas lielākajā daļā ar likumu ir liegts tos medīt. Arī mūsu kaimiņos: pirms dažiem gadiem medības aizliedza Igaunijā, bet Lietuvā aizliegums pastāv jau vairāk nekā 40 gadu. Tomēr notiek arī neatļautas medības, un likumpārkāpēji uzdrošinās riskēt galvenokārt tāpēc, lai nelegāli iegūtu kažokādu. Malumedības ir drauds, jo apgrū-

tina dzīvnieku uzskaiti.

Vēl skaita izmaiņas ietekmē tas, ka lūsis kā jau liels savvaļas dzīvnieks (Latvijā trešais lielākais pēc lāča un vilka) mēdz noiet krietnus gabalus, tostarp nemanīti šķērsojot valstu robežas. Savukārt kā kaķu dzimtas pārstāvis tas ir aktīvs naktīs un no tumšas līdz ausmai var nostaigāt 20 km. Lūša dabiskie ienaidnieki ir lāči un vilki – vietās, kur šie meža zvēri izplatījušies, lielais kaķis ir apdraudēts, lai gan prot prasmīgi noslēpties. *Silavas* dati vēsta, ka visvairāk lūšu manīts Kurzemē un Vidzemē.

Dienvidkurzemes virsmežniecības medību inženieris Jānis Okmanis stāsta, ka aci pret aci sastapties ar rudi brūno plēsēju nemaz tik bieži neiznāk. Dienas laikā tas lielākoties guļ. Ziemā Eirāzijas lūsis kažoku nomaina pret pelēku vai pelēkbrūnu, lai būtu mazāk pamanāms. Otro gadu uzraudzība turpinās pēc lūšu atstātajām pēdām, kas mežā vislabāk saskatāmas ziemā. Reizēm tie atstāj pamanāmas pēdas uz ceļa, tomēr uzskaitē labākais ir laiks, kad zemi klāj sniegs. Šādi tiek skaitīti arī vilki. Iespējams, kāds dzīvnieks fiksēts vairāk-

kārt, un pēc noteiktas metodikas ziņas pēc tam apstrādā *Silavas* pētnieki. Novērošanai ir tikai iesākums, tāpēc precīzu ziņu par lūšu skaitu nav. „Vieglāk ir ieraudzīt pēdas, ne pašu lūsi, jo tas ir ļoti manīgs,” teic medību inženieris. „No mežsaimniekiem, medniekiem dzirdēts, ka varbūt tuvumā bijis, tomēr visreālākais pierādījums ir nometīts dzīvnieks.”

Latvijā lūšu skaits nav tik pārmērīgs, ka būtiski apdraudētu citas sugas. Tas barojas ar vidēja auguma pārnadžiem, arī mazākiem dzīvniekiem un zivīm. Ziemā, kad ir bieža sniega sega, lūsis uzbrūk staltbriežu un aļņu teļiem, mežacūku sivēniem. Visticamāk, par noplosītām aitām vai citiem mājdzīvniekiem šis savvaļnieks tomēr nebūtu vainojams. Noteikumos, ko izstrādā VMD, paredzēts mainīt lūša kā medījamas sugas statusu. Lai lemtu par sugas apsaimniekošanu, iesaistīta arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Dabas aizsardzības pārvalde. Sagaidāms, ka nosacījumi lūšu medībām būs ievērojami stingrāki.

Daina Tafelberga

Kalendārs ar 12 muižām un pilīm

Muiža vai pils Ēdolē, Rendā, Īvandē, Vārmē, Rudbāržos, Turlavā, Snēpelē, Pelčos, Laidos, Kabilē un Kuldīgā iekļuvušas nākamā gada kalendārā, ko izdevusi Ventspils vācu kultūras biedrība.

Projektu *Kalender 2022. Lebendige Gutshöfe – gestern und heute* jeb *Muižas – vakar un šodien* atbalstījusi Vācijas Iekšlietu ministrija. Biedrības vadītāja Māra Kraule skaidro, ka tās ir muižas Kuldīgas novadā, kurās darbojas skolas, muzeji vai citas pašvaldības iestādes un viesu nami. Projekta dalībnieki uzklājis īpašnieku vai darbinieku stāstījumu, fotogrāfiju, meklēja vēstures informāciju. „Tās bija lieliskas tikšanās, kuru laikā iepazīnām šo novadu,” saka M. Kraule. „Esam pateicīgi sirsniņģajiem ļaudīm, kuri atsaucās un piedalījās mūsu projektā.”

Maras muiža Turlavas pagastā ir viena no tām kungu mājām, kas nonākusi kalendārā. Dokumentu-

tos tā minēta jau 16. gadsimtā. 1881. gadā te dzīvojuši pat 285 cilvēki, bet 1905. gada revolūcijā ēka nodedzināta. Pēc tam sāka atjaunošana, kas līdz 1925. gadam, kad muiža kļuva par Latvijas valsts, bet vēlāk par Saeimas deputāta Pētera Zvaguļa īpašumu, tomēr netika pabeigta. Turpmāk šeit atradusies Basu ciema padome, aptieka, kultūras nams, bijuši pat astoņi kolhoznieku dzīvokļi. Tagad maz kas saglabājies no senās godības, bet ir ļoti skaisti kokgriezumi verandā, var aplūkot kamīnu un krāsni ar iemūrētu kafijas kannas sildāmo, arī sienas gleznojumu fragmentus.

Kopš 2004. gada Maras muižas saimnieki ir Verners Hartingers un Ilga Pranča-Hartingere. Ilgai gan-

Ventspils vācu kultūras biedrības vadītāja Māra Kraule stāsta, ka visu darījuši biedrības cilvēki: braukuši, fotografējuši, atlasījuši attēlus un vākuši informāciju par katru muižu.

Katrā pakā ir 40 eksemplāru, kas domāti ikvienai muižai, kuras attēls redzams nākamā gada kalendārā.

darījums, ka viņu īpašums nonācis kalendārā, jo rūpes, lai ēka un apkaimē būtu sakopta un varētu uzņemt interesentus, ir lielas. Viņa

uzsver, ka salīdzinājumā ar pagātni tagad šo vietu uzturēt ir daudz vieglāk, jo lielos darbus apdara ar tehniku, nevis cilvēku rokām, bet

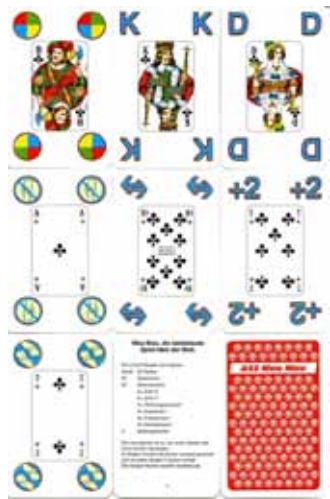
darāmā tāpat ik dienu ir daudz. **Alberts Dinters Biedrības arhīva un autora foto**

Vēl ap 200 kāršu komplektu

Kuldīgas novada muzeja spēļu kāršu kolekcija, ko 1999. gadā tam uzdāvēja kuldīdznieks Jānis Mētra, papildināta ar gandrīz 200 komplektiem. Šos dāvinājusī rīdziniece Agija Abramova, kura tos krājusi 20 gadus. Tās ir ne tikai klasiskās kārtis, bet arī tādas, kas paredzētas spēlēm *Uno*, *Melnais Pēteris* un *Kvartets*.

Uz kārtīm – Senās Kijevas pastkartes.

Klasiskās kārtis spēlei *Uno*.

Komplekts, kas iepazīstina ar sēnēm.

Kārtis kā kokteiļu receptes.

Kārtu skapis rīdzinieces Agijas Abramovas mājās pirms kolekcijas dāvinājuma Kuldīgas novada muzejam.

A. Abramova strādā par frizieri un par kolekcionāšanu stāsta: „Visi sākās ar vienu kavu, ko manam draugam piecgadīgā meitiņa atveda no Disnejlendas Parīzē un uzdāvināja mums. Ienāca prātā doma, ka būtu skaisti sākt kārtis krāt no dažādām vietām – ar piezīmi, ka kavu var atpazīt pēc valsts vai pilsētas nosaukuma. Vai arī tai ir cita atšķirības zīme, kas saista ar valsti, no kuras tā atvesta. Man ideja iepatikās, un tas pārvērtās par hobiju. Kad ceļojām paši, sāku pievērst uzmanību tam, vai vietā, kur atrodos, varu iegādāties kārtis.

Par mazo hobiju pastāstīju draugiem, un, kad kāds kaut kur brauca, atveda suvenīru kārtis. Darbā ar klientiem pārrunājam da-

žādas tēmas, arī hobijus. Iesaistījās klienti, kuri no ceļojumiem man dāvanā veda kārtis. Mans tētis ļoti daudz ceļoja un arī vienmēr bija padomājis, ka jāatved kava. Kārtis atceļojušas arī no tādām valstīm kā Ķīna, Indija, Jaunzēlande, Dienvidāfrika un citām. Laika gaitā simboliskai, kas saistīta ar konkrēto vietu, vairs netika pievērstā uzmanība, un es saņēmu dažādas. Pati iegādājos nevis vienkāršas kavas, bet gan ar kādu nozīmi, piemēram, padomju laikos bija vairāki ekskluzīvi komplekti, kurus esmu ieguvusi: cietumā ar zīmuli zīmēts, kava – 15x20 cm, apaļas, trīsstūra un vēl daudz nestandarta.”

Kad Agija izlēmusi kolekciju uzdāvināt,

viņai piederējis ap 300 kavu, kam kārtu skaipī vairs nav bijis vietas. Uzzinot, ka Kuldīgas muzejā ir kārtu kolekcija, izlēmusi daļu uzdāvināt: „Vairākas reizes domāju pie jums aizbraukt apskatīt, diemžēl vēl nav iznācis. Iedomājos, ka muzejā manām kārtīm būtu skaistāka un ilgāka dzīve nekā mājās skapī, kur tās pārklājās ar putekļiem. Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāles direktore Ruta Karloviča man palīdzēja un saveda kopā ar muzeja vadību. Liels prieks, ka tur dāvinājumu pieņēma.”

Amanda Gustovska Kristīnes Āboliņas un Agijas Abramovas arhīva foto